

Milanówek

15/M/16

Mały Londyn - część południowa

Na planie Milanówka zaznaczono różne obiekty, stanowiące punkty kontrolne (PK). Potwierdzenie przebycia trasy odbywa się poprzez udzielenie odpowiedzi na zadane pytania i dostarczenie ich do organizatora.

Milanówek w okresie II wojny światowej był jednym z najważniejszych ośrodków dowodzenia, szkolenia i zakrojonej na szeroką skalę walki z okupantem na terenie Zachodniego Mazowsza. Zadeklowano o tym centralne położenie, fakt zamieszkania na terenie miasta wielu przedwojennych emerytów w tym kilku generatów oraz ludność – głównie polska inteligencja o poglądach patriotycznych i centroprawicowych. Wielką rolę odegrało wychowanie patriotyczne, które w okresie międzywojennym kształtowały miejscowe szkoły oraz rozwinęte na wysoką skalę harcerstwo. Milanówek przygotowany był na wybuch II wojny światowej gromadząc już od 1938 r. środki na sprzęt i uzbrojenie. Wiele rozproszonych niepodległościowych organizacji wojskowych z terenu Milanówka zaczęło się jednoczyć tworząc w 1942 r. zwarty front walki z okupantem pod szyldem Związku Walki Zbrojnej – Armia Krajowa. Po Powstaniu Warszawskim przez Milanówek przewinęło się około 50-60 tysięcy uciekinierów z Warszawy znajdując tu niezbędną pomoc, zwłaszcza noclegi, wyżywienie, odzież i niezbędne zabiegi lecznicze. Po upadku Powstania Warszawskiego przez krótki okres Milanówek stał się nieformalną polityczną stolicą Polski. Działyły agendy Delegatury Rządu, odbywały się ważne narady przedstawicieli różnych orientacji politycznych. Milanówek był siedzibą sztabu i dowództwa Obszaru Warszawskiego AK do stycznia 1945 r. Milanówek zaczęło nazywać „Małym Londynem”. Być może dodatkowo wpłynął na to fakt wydawania w Milanówku codziennej gazety „Tu mówi Londyn” redagowanej głównie w oparciu o następcy BBC. Wkrótce po wkroczeniu wojsk sowieckich do Milanówka w szeregach żołnierzy AK rozpoczęły się masowe aresztowania, przeprowadzone przez placówki NKWD i UB, które trwały do 1956 r.

Długość: 4,8 km

Liczba PK: 16

**Opracowanie:
Sławomir Otap**

Wersja: 1.0.

Aktualność trasy:
marzec 2016 r.
Źródło mapy:
Autorzy OpenStreetMap

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (15/M/16)

PK 1	<i>Poczekalnia końcowego przystanku EKD i stacji PKP. Znajdował się tu punkt przyjmowania rannych przywożonych z Warszawy i Pruszkowa.</i> Jaki przystanek znajduje się tu obecnie?
PK 2	<i>Tablica upamiętniająca czyny i bohaterską śmierć rotmistrza Witolda Pileckiego.</i> Czyje imię nosi skwer na którym umieszczono pomnik?
PK 3	<i>Willa „Sławka” - po Powstaniu Warszawskim korytarze budynku służyły za przejściowe schronienie dla uciekinierów z obozu przejściowego w Pruszkowie.</i> Kto administruje nieruchomością?
PK 4	<i>Willa „Księżanka” z 1912 r. - ul. Warszawska 52. Po Powstaniu Warszawskim utworzono w willi żłobek, w którym znalazło schronienie ok. 120 dzieci.</i> Ile schodków prowadzi na ganek?
PK 5	<i>Centralna Doświadczalna Stacja Jedwabnicza zatrudniała młodzież, chroniąc ją przed wywózką na przymusowe roboty. W podziemiu laboratorium produkowano splotki do zapalników w granatach tzw. piorunian rtęci. Po Powstaniu w halach fabrycznych przyjęto ewakuowany z Warszawy dom sierot - około 400 dzieci i 140 pracowników.</i> Jaki rok widnieje na szyldzie „Jedwab Polski Milanówek”?
PK 6	<i>Willa - ul. Dębowa 5. 1 listopada 1941 r. w jednoizbowym mieszkaniu Lecha Michalskiego ps. „Skierski” odbyło się zaprzysiężenie nowo zwerbowanych żołnierzy Narodowej Organizacji Wojskowej.</i> Ile pełnych filarów wspiera taras budynku?
PK 7	<i>Willa „Ostoja” - ul. Grabowa 4. Miejsce spotkań konspiracyjnych, podczas okupacji ukrywano tu Żydów.</i> Ile betonowych kul znajduje się na słupkach ogrodzenia?
PK 8	<i>Willa „Nasza” - po Powstaniu Warszawskim odbywały się tu posiedzenia Delegatury Rządu, Rady Jedności Narodowej, Krajowej Rady Ministrów i stronnictw politycznych.</i> Jakie inicjały umieszczono na szczycie budynku?
PK 9	<i>Willa „Marysia” - po Powstaniu Warszawskim mieścił się tu szpital położniczy, filia Kliniki Ginekologiczno - Położniczej z Pl. Starynkiewicza w Warszawie.</i> Po której stronie furtki umieszczono numer posesji?
PK 10	<i>Willa „Perełka” - w sierpniu 1944 r. powstał tu szpital dla ok. 100 rannych przewiezionych z Warszawy i pruszkowskiego obozu przejściowego.</i> Ile tarasów posiada budynek od strony ul. Prostej?
PK 11	<i>Willa „Zorza”. Po upadku Powstania Warszawskiego znajdowała się tu przez krótki czas kwatera Komendanta Głównego AK gen. Leopolda Okulickiego ps. „Niedźwiadek”.</i> W którym roku wzniesiono willę?
PK 12	<i>Szkoła Powszechna im. ks. P. Skargi nr 1. W okresie okupacji znajdował się tu punkt tajnego nauczania. Po Powstaniu umieszczono tu filię szpitala klinicznego „Dzieciątka Jezus”.</i> Ile pamiątkowych tablic umieszczono na ścianie frontowej szkoły?
PK 13	<i>Willa „Alfa” - we wrześniu 1939 r. dr Alfred Fiderkiewicz po pierwszych bombardowaniach umieścił w swojej willi mały szpital.</i> Jak się nazywał przywódca PPR, który krótko przebywał w tej willi?
PK 14	<i>Willa „Stefania” - po Powstaniu Warszawskim miejsce narad cywilnych władz Polskiego Państwa Podziemnego, mieściła się tu również kawiarenka „U Aktorek”, która spełniała funkcję punktu kontaktowego działaczy konspiracji.</i> Z ilu ceglanych zakończonych stożkiem słupów składa się wejście na teren posesji?
PK 15	<i>Willa „Marysia” - w czasie okupacji tutaj w mieszkaniu Brunona Wasilewskiego działała tajna podchorążówka AK.</i> Ile stalowych kul wieńczy słupki ogrodzenia?
PK 16	<i>Dom Kalksteina - w październiku 1939 r. w willi odbyła się uroczystość złożenia przysięgi na dochowanie tajemnicy przez grupę przedwojennych harcerzek i od tej pory rozpoczęło działalność konspiracyjne harcerstwo żeńskie.</i> Ile rowerów można zaparkować na stojaku przed wejściem do budynku?

Odpowiedzi należy przestać na e-mail: poczta@trino.pttk.pl lub za pomocą formularza.

Przesłanie odpowiedzi oznacza zgodę na umieszczenie na liście osób, które przebyły trasę TRInO.